

КОМПЛІМЕНТ ЯК ОДНА З ФОРМ ФАТИЧНОЇ МЕТАКОМУНІКАЦІЇ

Скляр А., студ. гр. ПР-91,

Косенко Ю. В., канд. філол. наук, доц. СумДУ

Комплімент – це комунікативне явище, нерозривно пов'язане з параметрами мови та мовлення, їх когнітивного та соціального середовища, феномен із специфічними властивостями, які не можна повністю пізнати без поглибленого вивчення та систематизації. Злободенність дослідження визначається також тим, що його предмет перебуває на перехрещенні інтересів декількох лінгвістичних дисциплін – соціо-, прагма- та психолінгвістики, етнографії мовлення, теорії мовленнєвої діяльності. Проте серед численних робіт, що висвітлюють проблеми цих галузей у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві, поки що відсутні такі, в яких своєрідність компліменту як комунікативного феномена аналізувалася б як окрема тема.

Комплімент – важлива складова мовленнєвої поведінки представників англomовної та української культури. Комплімент впливає як на характер міжособистісних стосунків комунікантів, так і на успішність комунікації в цілому.

Компліменти як соціальні дії відносяться до сфери управління поведінкою комунікативного партнера. Зміст соціальних цілей варіюється, у зв'язку з чим виділяються різні класи компліментів. Компліменти, сказані мовцем згідно прийнятих у даному соціумі правил етикету, відносяться до класу етикетних. Компліменти, метою яких є зміна поведінки комунікативного партнера, утворюють клас інструментальних соціальних дій.

Комплімент можна охарактеризувати як соціальну дію, виявлено деякі етнокультурні відмінності вживання компліменту в англо-американській культурі у порівнянні з російськомовною культурою.

Ще одним напрямом подальших пошуків є визначення номенклатури іллокутивних актів, які могли б бути засобом досягнення тих же типізованих цілей, яким підпорядковується комплімент.

Перспектива дослідження – у вивченні етнокультурної специфіки компліменту, особливо в плані виявлення міжкультурних відмінностей по таким показникам, як стать, вік комунікантів, їхні міжособисті та конвенційні ролі.

ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ ЛЕКСЕМИ ONE

Числівники, денумеральні утворення та їх характеристики стають об'єктом досліджень все більшого числа вчених. Англійська лексема *one*, її функції та семантичні девіації, результати модифікацій розглядаються на матеріалі корпусу 1400 денумеративів, вилучених із англomовного художнього дискурсу, серед яких повнозначних слів – 1085, службових – 315.

Лексема *one* з'явилася близько 1200 року н.е. З часом вона стала морфемою, проте зберегла сему числа у дериватах. Лексема *one* у своїй еволюції здобула нові функції при вербокреації денумеральних утворень. Найбільш уживаними способами деривації денумеративів є конверсія, композиція, суфіксація [1].

У дослідженому корпусі денумеративів повнозначні слова складають 78% від 1400 одиниць. З 1085 лексем 822 одиниці – денумеративи, утворені від лексеми *one* (76%). Велика кількість денумеральних утворень серед іменників, прикметників, займенників, прислівників свідчить про її значний словотворчий потенціал.

Актуалізація денумеральних утворень свідчить про дію лінгвальних та екстралінгвальних чинників.

У денумеративах лексема *one* є поліфункціональною. Найбільша її активність спостерігається у творенні різних частин мови.

1. Швачко С. О. Словотворчі тенденції квантитативних одиниць: лінгвокогнітивні аспекти./ С. О. Швачко //Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2012. – № 23(248). – С. 197 – 201.
2. Шуменко О. А. Частиномовний простір денумеративів сучасної англійської мови. Філологічні трактати. – Том 3, №2, '2011. – С.97 – 101.
3. Online Etymology dictionary <http://www.etymonline.com/index.php>
4. Thomas B. Constain. "The Silver Chalice" – Library of Congress Catalog Number 52-8754., 1952. – 503р.

Наук. кер. – Баранова С. В., канд. філол. наук, доц.

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів,

співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.1. — С. 70.